

Årsrapport for Forskningservice 2022

Indhold

Udvikling af Forskningservice i 2022	2
Indledning.....	2
Omsætning.....	2
Leveringstider	2
Udvikling af kontoret.....	3
Strategiske projekter.....	3
Danmarks Datavindue	4
Tilbage melding fra og opfølgning på brugernes ønsker	4
Hvad siger brugerne?.....	4
Opfølgning på brugernes konkrete meldinger.....	5
Af rapportering på særlige mål og services	8
Skakur for leveringstider	8
Forbedret kommunikation om prispolitik og dialog om fremtidig politik	8
Systematisk vejledning om datasikkerhed og datafortrolighed.....	9
High Performance Computing (HPC).....	9
Nye registre samt forbedringer og rettelser af grunddata	10
Status for høj kvalitetsdokumentation	10
Redgørelse for efterspørgsel efter data	11
Projekt databaser	11
Forskningservice i tal	13
Årets leveringstider.....	13
Igangværende opgaver med en leveringstid på over to måneder	14
Autoriserede institutioner	15
Brugere	15
Projekter	16
Udvikling i brugernes hjemsendte filer	16
Brud på DSTs regler for datasikkerhed eller datafortrolighed	17

Udvikling af Forskningsservice i 2022

Indledning

Årsrapporten for Forskningsservice samler op på de vigtigste hændelser og udviklinger i det forgangne år.

2022 var præget af åbningen af Danmarks Datavindue og de store satsninger på at gøre brugernes oplevelse af tilgængelighed, overblik og adgang til mikrodata lettere. Af denne grund er rapporten i år suppleret med et afsnit om etableringen af Danmarks Datavindue.

Årsrapporten fastholder også en afrapportering på årskontrakten med DeiC og KOR. Disse punkter er flettet ind flere steder i rapporten, men der er især lagt et særligt kapitel ind om samarbejdet med high performance-miljøer.

Årsrapporten inkluderer endelig resultatet af brugerundersøgelsen foretaget i første kvartal 2023. Redegørelsen inkluderer en gennemgang af de mere kvalitative udsagn fra brugerne og en beskrivelse af, hvorledes Forskningsservice arbejder på forbedringer på de ønskede områder.

Omsætning

Omsætningen i 2022 endte på knap 35,5 mio. kr. Det er ca. 700.000 kr. lavere end i 2021, men faldet skal ses i lyset af, at priserne i Forskningsservice blev sat ned med ca. 10 procent fra 2021 til 2022. Derfor har aktiviteterne reelt været voksende.

Væksten kan også konstateres for Myndighedsordningen, der ligeledes serviceres af Forskningsservice. Myndighedsordningen indgår dog ikke i Forskningsservices omsætning.

Leveringstider

Leveringstiderne i 2022 har ikke kunnet holde sig på niveauet for 2021, idet der generelt over året har været tendens til forøgelse. Noget af dette begrundes i, at erfarne kræfter er blevet flyttet til udviklingen af Danmarks Datavindue, der i øvrigt har kostet de fleste medarbejdere såvel som brugere en ekstra indsats i 2022. Vi er sikre på, at det er en investering, der kommer godt igen for både brugere og medarbejdere. Noget af forsinkelsen skal også findes i personaleudskiftning og generel vækst i aktiviteterne.

Det er Forskningsservices ambition, at leveringstiderne skal reduceres igen. Derfor har vi iværksat en ændring i opgavevaretagelsen med henblik på, at vi prioriterer de opgaver, der har ventet længst. På kort sigt er der i april 2023 iværksat en særlig indsats for at reducere leveringstiderne i form af, at andre kontorer på tværs af Danmarks Statistik byder ind med hjælpende hænder, ligesom rekruttering til ubesatte stillinger og udvidelser er sat i værk. Nogle nye medarbejdere er kommet i første del af 2023, mens andre vil komme til senere på året i takt med rekrutteringsprocessen.

Udvikling af kontoret

Forskningservice brugte en stor del af 2022 på at udvide staben.

Stabsudvidelsen i 2022 må nok siges især at have understøttet back office og udviklingen af datavinduet, mens den i mindre grad er kommet serviceopgaverne til gode. Den prioritering har været nødvendig, bl.a. for bedre at kunne efterleve nogle af de ønsker vi har fra KOR og et generelt behov for større professionalisering.

Dette til trods er service også blevet tildelt flere ressourcer i løbet af 2022. Udfordringen er dog, at serviceopgaverne er vokset, ligesom kontoret er ved at få en mere normal personaleomsætning efter en lang årrække med lille personaleudskiftning. Det afspejledes især sidst i 2022, hvor vi stod med mange vakante stillinger, men generelt over året har en del ressourcer skullet prioriteres til oplæring.

Tilvæksten i kontorets stab af servicemedarbejdere vil i 2023 fortsætte, men med fokus på at øge ressourcerne til serviceopgaverne. Ambitionen er at sikre brugerne gode og hurtige leveringer og samtidig kunne tilbyde medarbejderne rimelige arbejdsvilkår.

Strategiske projekter

I 2022 har vi arbejdet videre med nogle af de helt centrale strategiske projekter, der gerne skal komme brugerne til gode i den nære fremtid. Nogle af projekterne er ikke direkte synlige for brugerne, mens andre er. Det gælder eksempelvis følgende:

- a. Ny telefonmodel: Forskningservice vil gerne tilbyde brugerne bedre adgang til direkte dialog med deres kontaktperson. Derfor har vi i 2022 arbejdet på en ny model for vagttelefonen og drøftet den med bl.a. Forskningsudvalget. Den nye model forventes implementeret i første halvdel af 2023.
- b. Opgradering af kommunikationen på hjemmesiden: Mange ressourcer er i 2022 blevet anvendt på at forbedre information på hjemmesiden. Det gælder ikke mindst vejledning om brug af Danmarks Datavindue.
- c. Engelsk på hjemmesiden: Vi har i 2022 gennemgået hjemmesiden og sikret, at relevante tekster er oversat til engelsk. (Bemærk at det ikke gælder register- og variabelbeskrivelser).
- d. Ny sanktionspolitik: Forskningservice har i 2022 i samarbejde med Forskningsudvalget udformet et udkast til ny sanktionspolitik. Målet er at kunne sanktionere den konkrete bruger mere direkte frem for at straffe kollektivt ved mindre sager. Modellen er i intern proces i Danmarks Statistik.
- e. Studerer adgang til analyser på mikrodata: Sammen med nogle større brugermiljøer og Forskningsudvalget har Forskningservice skitseret brugernes behov for studenteradgang, ligesom muligheden for brug af syntetiske data er blevet drøftet. Der foreligger således nu en mulig model, men finansiering, datasikkerhed og praksis skal afklares for at komme i mål.
- f. Adgang til analyser af tekstmaterialer: Forskningservice har i 2022 i samarbejde med en bruger udviklet det første redskab til analyser af tekstmaterialer.

Danmarks Datavindue

Danmarks Datavindue åbnede for de første brugere i juni 2022 og blev efter sommeren og efteråret udvidet til alle brugere af forskningsordningen.

Formålet med datavinduet er at tilbyde brugerne et overskueligt overblik over de tilgængelige data og metadata (datasafari), et overblik over deres eksisterende projekter (mit overblik), en mulighed for at bestille nye projekter (databestillinger) og en platform for regler og certificering (læring og certificering).

Danmarks Datavindue bygger oven på det tidligere bestillings- og administrationssystem (BOA), idet BOA ikke nåede at implementere en bestillingsdel. Bestillingsdelen har til gengæld været i fokus for udviklingen af datavinduet med henblik på at gøre bestillingsflowet lettere og mere overskueligt.

Meget af arbejdet med datavinduet er ikke direkte synligt men bliver til gode for brugerne på længere sigt. Her kan man eksempelvis nævne, at arbejdet har et separat spor om metadata, hvortil Carlsbergfondet har doneret midler. Det kan også nævnes, at datavinduet sidst i 2022 blev opdateret med en forbedret datamodel.

Danmarks Datavindue er blevet implementeret gradvist og vil over de kommende år blive udvidet med stadig flere nye funktionaliteter. Nogle af disse blev forberedt i 2022. Det gælder eksempelvis den kommende platform for hjemtagelse, der vil tilbyde brugerne at se analyseresultater og siden downloade dem. Dermed undgås den nuværende model baseret på at analyseresultater sendes per mail (hvilket kan være en udfordring, hvis de viser sig at indeholde materialer, der ikke lever op til diskretioneringsreglerne). Hjemtagelsesportalen sigter også mod at støtte brugerne bedre i deres opgave med at sikre, at de generelt lever op til kravene om datasikkerhed, datafortrolighed og diskretionering.

Tilbage melding fra og opfølgning på brugernes ønsker

FSE foretager hvert år en brugerundersøgelse, men den er siden 2021 blevet udvidet med nogle flere spørgsmål – og ikke mindst flere muligheder for at komme med kommentarer, i lyset af at sådanne kommentarer giver en bedre mulighed for at indsamle forslag til justeringer og ændringer.

Vi må desværre konstatere, at forholdsvis få har fundet tid til at svare på årets brugerundersøgelse, om end der er en svag stigning i besvarelser ift. 2021.

Hvad siger brugerne?

Af de 139 besvarelser havde langt de fleste erfaring med serviceydelserne (137) og generelt kan man sige, at de fleste har erfaring med mere end én af de opgjorte typer af opgaver. 107 af besvarelserne viste erfaring med 2 eller flere af ydelserne, heraf har hhv. 54 og 12 erfaring med 3 og 4 ydelser.

Ser man på tilfredsheden med rådgivningen i opstarten af projekterne, så er langt flertallet tilfredse med ydelsen – men der er også en tendens til fald i andelen af besvarelser i den bedste ende af skalaen. Hertil er der også en større andel, der udtrykker begrænset tilfredshed.

Hvor tilfreds er du med rådgivningen fra Forskningservice? Angiv en samlet vurdering af rådgivning i forbindelse med opstart af projekter og efter dataleverance 2018-2021, opgjort i procent.

	2019	2020	2021	2022
Meget tilfreds	34,8	31,7	27,7	22,3
Overvejende tilfreds	52,3	54,4	59,1	58,9
Overvejende utilfreds	10,5	12,4	10,2	14,3
Meget utilfreds	1,6	3,5	0,7	2,9
Svar ikke angivet	0,8	0	2,2	1,4
Antal	247	145	137	139

Når det kommer til leverancetider og leverancernes indhold, kan det konstateres, at knap $\frac{3}{4}$ giver FSE en meget god eller god vurdering. Dette til trods konstateres et fald i andelen, der tildeler den bedste vurdering, mens der konstateres en vækst i 'overvejende- og meget utilfreds'. Dette afspejler givetvis, at leveringstiderne er blevet længere i 2022.

Hvor tilfreds er du med dataleverancerne fra Forskningservice? Angiv en samlet vurdering af leveringstider og leverancers indhold

	2019	2020	2021	2022
Meget tilfreds	35,2	31,7	22,6	18,7
Overvejende tilfreds	40,9	44,1	51,8	52,5
Overvejende utilfreds	19,8	17,7	18,3	19,4
Meget utilfreds	3,2	6,9	5,1	7,2
Svar ikke angivet	0,8	2,1	2,2	2,2
Antal	247	145	137	139

Bemærk: Data for 2019 og 2020 er i de to tabeller ovenfor opdateret i forhold til årsrapporten for 2021. endvidere er undersøgelsen for 2022 de facto foretaget i første kvartal 2023.

Opfølgning på brugernes konkrete meldinger

Forskningservice har i brugerundersøgelsen indført nogle muligheder for at afgive skriftlige kommentarer. De er af stor værdi for os i tolkningen af besvarelserne, ligesom de udgør et endog meget vigtigt redskab for os i udviklingen af Forskningservice.

I den efterfølgende tekst gennemgås nogle af de centrale temaer fra kommentarerne, ligesom vi kort redegør for, hvorledes vi arbejder på – og også i fremtiden vil arbejde på – disse områder.

Danmarks Datavindue (DDV)

Flere brugere har oplevet, at overgangen til DDV har været ressourcekrævende, at ikke alle funktionaliteterne er brugervenlige og at der er en række "børnesygdomme" med systemet. Særligt brugere med projektdatabaser har oplevet, at systemet ikke helt lever op til deres behov.

Danmarks Statistik er meget opmærksom på disse oplevelser. Samtidig vil vi gerne kunne forbedre platformen løbende frem for at afvente, at alt kan implementeres. Der kommer således gradvise forbedringer i takt med at nye funktionaliteter udvikles. Projektdatabaser er et eksempel på noget, vi har fokus på til de kommende releases, da vi er opmærksomme på behovet her.

Forskningsservice har oprettet en foreløbig model for support i forbindelse med nye releases. Den har vi fået erfaringer med især op til årsskiftet 2022-2023, hvor hele datamodellen skulle opdateres, hvilket medførte mange udfordringer. Erfaringerne er i DDV blevet anvendt til at iværksætte udviklingen af en mere permanent support-funktion. Vi sigter mod, at vi ad denne vej kan få input fra brugerne og løbende integrere disse i udviklingen af DDV.

Rådgivning og bestilling

Brugerne har i anden halvdel af 2022 oplevet forlængede leveringstider, og det afspejler sig i kommentarerne. Baggrunden er i vid udstrækning, at overgangen til DDV også har trukket mange ressourcer internt i Forskningsservice, ikke kun til oplæring i systemet, men også til IT-udvikling, support, test og udarbejdelse af vejledningsmateriale. Vi forventer, at de største omstillinger har fundet sted, men med kommende udvidelser af funktionaliteter etc. må der også her forventes ressourcetræk.

I forlængelse af ovenstående har Forskningsservice udvidet staben betydeligt – og vi har allerede slået stillinger op for at udvide staben yderligere i 2023. Det har medført, at mindre erfarne medarbejdere er kommet til, som selvfølgelig skal oplæres, hvilket brugerne vil opleve. Sammen med implementeringen af DDV har det betydet, at vi i Forskningsservice har oplevet, at sagskøen er vokset. For at afhjælpe dette på kort sigt, har vi desuden indkaldt hjælpende hænder på tværs af Danmarks Statistik. Endvidere har vi omlagt arbejdet i Forskningsservice med henblik på at der er fokus på de sager, der har ventet længst, frem for at hver enkelt medarbejder har sin egen sagskø. Målet er, at vi kan flytte opgaver mellem medarbejderne, så sagsbehandlingstiden kan holdes nede.

Telefonisk kontakt

Flere brugere problematiserer muligheden for at komme i telefonisk kontakt med Forskningsservice, idet callcenteret reelt retter sig mod teknisk assistance snarere end rådgivning om ens konkrete projekt.

Forskningsservice har i 2022 udarbejdet en ny model for telefonkontakt. Modellen implementeres i foråret 2023 med henblik på, at der fortsat vil være et callcenter, der dog vil have kortere åbningstider i lyset af den historiske brug af centeret. Til gengæld supplerer vi med en model for telefoniske møder, der forhåbentlig kan opgradere rådgivningen og reducere mailkorrespondancen.

Det kan endvidere nævnes, at der i regi af DDV også arbejdes på et kommunikationsmodul, således at skriftlig dialog om projekter vil være samlet i DDV sammen med de øvrige dokumenter på sagen. Det skulle også gerne medvirke til at understøtte servicen af brugerne.

Priser og prisstruktur

Forskningsservice har historisk oplevet, at vores prismodel kan være vanskelig at forstå. På den korte bane har vi i dialog med Forskningsudvalget i 2022 udarbejdet et udvidet materiale om prismodellen, men på længere sigt har vi planer om en egentlig revision i prismodellen. Det er dog et meget komplekst opgavefelt, som også skal koordineres med DDV. Vores ambition er, at prismodellen integreres i DDV, således at man som bruger selv kan tilpasse sit projekt og få en pris på dette (dog kun de dele, der kan skabes faste priser for – ikke de dele, hvor vi skal vurdere eksempelvis rådgivningsbehov).

Hovedparten af priserne i den nuværende model er – af hensyn til forudsigelighed og ensartethed for brugerne – baseret på faste priser og på en fælles, mekanisk beregningsmodel. Det medfører bl.a. at mindre opgaver ofte tildeles en ensartet pris, der kan være vanskelig at forstå i den enkelte sag. Men prisen er sat ud fra den gennemsnitlige pris for sådanne opgaver, netop af hensyn til forudsigelighed for brugeren. Vi indfører endvidere et princip om fire øjne på alle priser, der ikke er genereret af den mekaniske prisberegning for at følge op på, om alle sager behandles ens.

Andre sager

Forskningsservice har stor forståelse for, at mange brugere gerne vil have mere kommunikation på engelsk. Derfor er hjemmesiden i 2022 blevet opdateret med engelske tekster og dokumenter. Til gengæld må vi også erkende, at der er lange udsigter til at vi kan levere register- og variabeldokumentation på engelsk.

I forhold til at finde rundt i dokumentationen, så er der i 2022 arbejdet på at få metadata tæt flettet sammen med bestillingsprocessen i DDV, for at gøre det lettere anvendeligt for brugerne – ligesom vi arbejder på at implementere det nye Colectica-system for metadata.

Nogle brugere har også bemærket, at man har brug for større regnekapacitet (hastighed) på forskermaskinen. Vi er opmærksomme på, at der er forskellige behov blandt brugerne, og derfor implementerede vi i 2022 muligheden for at kunne køre projekter på Nationalt GenomCenters supercomputer, ligesom Forskningsservice i 2023 arbejder videre på at integrere supercomputere under DeiC i vores servicekatalog.

Afrapportering på særlige mål og services

Som del af Forskningsservices kontrakt med DeiC/KOR, indgår en række opfølgninger på områder af særlig vigtighed for KOR. Nedenfor følger en redegørelse for disse.

Skakur for leveringstider

En vigtig del af arbejdet med datavinduet i 2022 har været udformningen af et såkaldt skakur. Skakuret er i kontrakten med KOR formuleret som en opgørelse af sagsbehandlingstiden målt fra første henvendelse til Forskningsservice til data er leveret. Et sådant format skulle ifølge kontrakten være på plads inden udgangen af 2022.

Med datavinduet har det været muligt at oprette en opgørelse baseret på, at første henvendelse forstås som tidspunktet for projektoprettelse af forskeren. Altså det tidspunkt, hvor forskeren registrerer at ville i gang med et projekt; uden nødvendigvis at have så meget mere end en titel. Forskeren kan godt have mailet med eller ringet til Forskningsservice inden da, men det er først fra projektoprettelse, at uret tikker. Herefter kan Forskningsservice følge den enkelte sags tid i forskellige faser frem til levering.

Der er således etableret fundamentet for at kunne opgøre leveringstiden fra projektoprettelse til levering, og disse oplysninger er blandt andet allerede anvendt til at formulere autosvar til brugerne, så de har nogle data at tage afsæt i i forhold til forventet leveringstid.

Modellen er dog ikke helt i mål, idet den eksempelvis ikke omfatter projektdatabaser og disses underprojekter, der udgør ca. 40 procent af leverancerne. Opgørelsen vil følgelig kun være delvist retvisende. Hertil kommer, at der i 2023 forventes udviklet et kommunikationsmodul, der potentielt kan forbedre modellen yderligere.

Forbedret kommunikation om prispolitik og dialog om fremtidig politik

Forskningsservice har i 2022 opdateret vejledningsmateriale om priser på ydelserne med henblik på at gøre både principperne for prisberegning klarere, herunder for faste priser, og at skabe større transparens om udviklingen i timepriserne over tid. Materialet er udviklet i dialog med både KOR og Forskningsudvalget.

Målsætningen med Danmarks Datavindue er, at prisberegningen skal indgå her, således at man som bruger kan justere i sine bestillinger for at optimere leverance og pris bedre. Det vil medføre, at der opstår mere transparens i prismodellens incitamenter.

Forskningsservice havde ambitioner om at udforme en ny prismodel i 2022, men vi nåede kun nogle dialoger med brugere om forskellige ændringer i incitamenter, f.eks. mere aktivitetsbestemt omkostning. I 2022 var fokus i stedet på at skabe et fælles koncept for priser og omkostninger på tværs af Danmarks Statistik, mens der i 2023 forventes fokus på at etablere en forbedret model for efterkalkulationer (beregninger af, om vi i prissætningen på de enkelte opgaver rammer de forbrugte timer rimeligt). Alt dette kan

danne grundlag for et bedre og mere transparent prissystem for brugerne – også på tværs af kontorer i Danmarks Statistik.

Systematisk vejledning om datasikkerhed og datafortrolighed

Forbedret vejledning om datasikkerhed og datafortrolighed har i 2022 fokuseret på en opdateret vejledning, der favner brugerens anvendelse af forskerordningen bredt. Denne udbyggede vejledning ligger på dst.dk og anvendes blandt andet som afsæt for indførelsen af certificeringsprocesser for brugerne. Således er der med Danmarks Datavindue indført en certificeringsproces, der bliver obligatorisk for alle brugere i 2024.

High Performance Computing (HPC)

Med kontrakten for 2022 tog Danmarks Statistik sammen med KOR og DeiC et stort skridt ind i en fremtid med mulighed for, at forskningsprojekter kan placeres på HPC-anlæg frem for på en hosted server hos Danmarks Statistik eller på Forskningservices forskermaskine.

Samarbejdet byggede videre på tidligere års arbejde og tog afsæt i KOR og DeiCs roadmap, der pegede på Nationalt Genomcenter (NGC) som første HPC-anlæg, der skulle kobles op til. Derefter er det ambitionen at åbne op for flere HPC-anlæg de kommende år.

Arbejdet med opkoblingen til Nationalt Genomcenter kom i mål inden årets udgang. Modellen tager afsæt i Danmarks Statistiks sikkerhedskoncept, hvorfor projekter kun kan placeres på et område under Nationalt Genomcenter under kontrol af Danmarks Statistik. Modellen fastholder dermed Danmarks Statistiks ansvar for datasikkerheden.

Som en helt central del af oprettelsen af koblingen til Nationalt Genomcenter, har Danmarks Statistik også udvidet til at kunne levere projekter på Linux. Dette skal ses som led i satsningen på, at koblingen til HPC-anlæg også kan muliggøre større brugervenlighed, herunder større variation i tilgængelige programmer.

En stor del af arbejdet med at etablere opkoblingen til Nationalt Genomcenter har vedrørt udformningen af vejledninger, der nu er tilgængelige på dst.dk, ligesom en prismodel er udarbejdet og gjort offentligt tilgængelig.

I 2022 har Danmarks Statistik også arbejdet tæt sammen med DeiC interactive HPC og blandt andet foretaget test i samarbejde med CBS. Dette arbejde blev foretaget for at forberede en udbredelse af Danmarks Statistiks opkoblinger, herunder til DeiC Interactive HPC.

Som led i erfaringerne med dette arbejde aftalte Danmarks Statistik sammen med DeiC, at strategien skal skifte spor fra serielt at opkoble enkelte HPC-anlæg til at udarbejde et API, der kan bruges af forskellige HPC-anlæg – inden for ovennævnte sikkerhedskoncept. Målsætningen er at give brugerne mulighed for at trække på de institutionelle investeringer, der ligger i eksempelvis universitetssektoren.

Dialogen med universitetssektorens HPC-anlæg, har i 2022 taget afsæt i ovenstående aftale med DeiC, der fremgår af kontrakten mellem DeiC/KOR og Forskningsservice for 2023.

Nye registre samt forbedringer og rettelser af grunddata

I 2022 har Forskningsservice forbedret oversigten over de rettelser og opdateringer vi foretager på vores grunddata. Dels har vi udvidet den såkaldte changelog, som giver et kort resumé af årsagen til rettelsen/genkørslen. Og dels har vi lagt en liste ud på hjemmesiden, som giver en sammenfatning af rettelser og genkørsler i løbet af året.

Forskningsservice genkører og retter op på grundregistrene både ved små og store ændringer. Eksempler på dette kan være

- Variable, der får nye navne
- Kvalitetsforbedringer pga. bedre kildedata og/eller ny opgørelsesmetode i statistikkontorerne
- Rettelser af fejl i statistikken

Forbedringer og rettelser af grunddata bliver dagligt opdateret på Internettet.

Alle brugere kan løbende følge med i ændringerne via Changeloggen som findes på registeroversigten:

<https://www.dst.dk/extranet/forskningvariabellister/Oversigt%20over%20registre.html>

Derudover kan årsager til genkørsler af grunddata ses på vores hjemmeside via "Oversigt over genkørte registre". Foreløbig er 2022 tilgængelig. 2023 bliver opdateret kvartalsvis:

<https://www.dst.dk/da/TilSalg/Forskningservice/Data#>

I 2022 har vi fået følgende nye registre med i vores grunddatabank:

- Barselsdagpenge
- Covid19 test- og vaccinationsdata
- Lærer- elev register

Status for højkvalitetsdokumentation

I højkvalitetsdokumentationen på Forskningsservices hjemmeside er flere statistikområder opdateret med ajourførte grafer og tabeller i 2022. Ligeledes er indholdet i dokumentationen blevet opdateret.

Nedenstående tabel viser de statistikområder, hvor der har været opdateringer inden for de forskellige emneområder:

HKD Emneområde	HKD Statistikområde
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Ældreserviceindikator - visiteret hjemmehjælp - eget hjem
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Ældreserviceindikator – leveret hjemmehjælp – eget hjem
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Ældreserviceindikator – Genoptræning og vedligeholdelsestræning
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Sociale pensioner
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Kriminalitet - afgørelser
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Kriminalitet - anmeldelser
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Kriminalitet – konfererede sager
Sociale forhold, sundhed og retsvæsen	Kriminalitet - sigtelser
Ejendomme, Boliger og Biler	Ejendomssalg
Uddannelse	Højst fuldførte uddannelse
Uddannelse	Elevregister 3

Flere end ovenstående statistikområder er blevet opdateret med nye data i Forskningsservices grunddatabank, men vi har afventet, at det blev muligt at opdatere høj kvalitetsdokumentationen på områderne via den nye Metadatabank, der forventes tilgængeliggjort i 2023.

Høj kvalitetsdokumentationen kan ses her:

<http://www.dst.dk/da/TilSalg/Forskningsservice/Dokumentation/hojkkvalitetsvariable>

Redgørelse for efterspørgsel efter data

Ultimo året 2022 rådede Forskningsservice´ grunddatabank over 431 registre.

Der blev i alt leveret 322.610 filer heraf blev ca. 105.000 leveret som SAS-datasæt. De resterende blev først og fremmest leveret som STATA-datasæt, SAS-view eller CSV.

Nedenfor ses top 10 for leverede grunddatasæt efter register i 2022:

1. BEF Befolkningen
2. UDDA Uddannelser (BUE)
3. IND Indkomst
4. LMDB Lægemedelstatistikregisteret
5. AKM Arbejdsklassifikationsmodulet
6. IDAP IDA-personer
7. RAS Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik
8. FAIK Familie indkomste
9. KRAF Kriminalstatistik afgørelser
10. SSSY Sygesikring

Projektdatabaser

Forskningsservice har gennem en årrække tilbudt projektdatabaseordningen til autoriserede miljøer med særlige behov. En projektdatabase indeholder en

samling af mange forskellige mikrodata, som over tid anvendes til flere forskellige projekter i det samme autoriserede miljø.

Målgruppen for ordningen med projektdatabaser under forskerordningen er autoriserede institutioner med et omfangsrigt forsknings- og analysemiljø, som gennemfører et stort antal projekter med væsentligt overlap i deres datagrundlag. Det er et krav, at den autoriserede institution har sin egen databaseadministrator.

Efterspørgslen efter og interessen for projektdatabaser fortsætter. I 2022 blev der oprettet yderligere 2 projektdatabaser således, at der ved udgangen af 2022 var i alt 45 projektdatabaser. Af de 45 projektdatabaser er hovedparten offentlige kunder (35), suppleret af et stigende antal private kunder fordelt på henholdsvis interesseorganisationer (6), konsulentvirksomheder (3) og 'bank, pension, finansiering og forsikring' (1).

Der er ikke blevet nedlagt nogle projektdatabaser i 2022.
Informationsmateriale om projektdatabaseordningen er tilgængeligt på
Forskningsservices hjemmeside

Forskningservice i tal

Forskningservice (FSE) har i 2022 fortsat haft en høj aktivitet og en fortsat vækst på de fleste parametre. Dette kommer eksempelvis til udtryk i form af væksten i tilgangen af nye projekter, der ellers har været faldende siden 2016. 2022 har ellers været præget af stigende leveringstider, især i anden halvdel af året.

Det skal bemærkes, at FSE i november 2022 overgik til en ny datamodel, hvorfor nogle nedenstående opgørelser alene dækker perioden fra januar til november. Dog dækker leverancetider og databrud hele året.

Årets leveringstider

Den gennemsnitlige **effektive leveringstid på en opgave var 13,7 dage i 2022**. Den effektive leveringstid er den tid der går, fra der er enighed om hvilke data og population en bestilling til en opgave skal omfatte, indtil data er leveret.

Den gennemsnitlige effektive leveringstid er således steget i 2022 i forhold til 2021, hvor den gennemsnitlige effektive leveringstid lå på 11,9 dage. FSE har haft fokus på de stigende leveringstider og har blandt andet som en følge heraf udvidet staben i 2022 med henblik på at få bragt leveringstiderne ned igen. Indsatsen for at reducere leveringstiderne vil fortsætte i 2023.

Et projekt under Danmarks Statistiks mikrodataordninger vil over tid typisk få leveret flere opgaver. Første opgave kan fx bestå af godkendelse af projektet og klargøring og levering af de data, der skal bruges til projektets formål. En opgave kan fx bestå af en udvidelse af projektets formål og tilkøb af supplerende data, og tredje opgave kan fx bestå af en udvidelse af projektets datagrundlag med data fra en dataleverandør udenfor DST. Det er de forskellige opgaver, som der beregnes leveringstider for.

Tabel 1 neden for viser andel opgaver efter leveringstider i 2022.

Tabel 1. Leveringstider 2022

Leveringstid	Andel opgaver	*Antal opgaver
10 dage (KOR kontraktmål)	72,4	1021
11-20 dage	11,5	162
21-30 dage	4,5	63
1-2 måneder	6,5	91
Over to måneder	5,2	73
I alt	100	1410

Note:

*Antallet af opgaver der er leveret i løbet af kvartalet, enten i form af nye data, opdateringer eller overførsler af data fra kilder uden for DST.

Set over hele året blev 72,4 procent af opgaverne afleveret inden for 10 dage, som er FSEs kontraktmål med KOR. 88,3% procent af opgaverne er leveret inden for en måned i 2022. De resterende opgaver havde en effektiv leveringstid, der lå over en måned. Disse opgaver fordelte sig med ca. 6,5 procent, hvor leveringstiden var på mellem 1 og 2 måneder, og for de resterende ca. 5,2 procent af opgaverne, lå leveringstiden på over 2 måneder. De opgaver, der indgår i opgørelsen er alle opgaver, hvor data er leveret i 2022, dvs. at der i opgørelsen også indgår opgaver, der er startet op i 2021, men hvor data bliver leveret i 2022.

Igangværende opgaver med en leveringstid på over to måneder

FSE skal levere en redegørelse for igangværende opgaver, der har en nettoliveringstid på mere end to måneder. Tabel 2 viser en opsummering af årets igangværende opgaver med en leveringstid på over 2 måneder fra årets kvartalsrapporter.

Tabel 2. Igangværende projekter med en leveringstid på over to måneder i 2022

	Antal	Afventer bruger (%)	Afventer SDS/register	Andet
1. kvartal	28	35,7	21,5	42,8
2. kvartal	72	54,2	25	20,8
3. kvartal	82	74,4	17	8,6
4. kvartal	75	43	9,3	47,7

Særligt for 2. til 3. kvartal 2022 skyldes antallet af uafsluttede opgaver, at FSE venter på brugernes tilbagemelding, før opgaven kan komme videre. En stor andel af opgaverne bliver i mellemtiden enten aktive eller får leveret data i den periode det tager at få afklaret opgavernes status i forbindelse med produktionen af kvartalsrapporterne.

Årsager til at en opgave bliver aktiv kan fx være, at opgaven i mellemtiden er blevet godkendt af SDS, brugeren har leveret data til opgavens population eller brugeren er vendt tilbage med afklaringer, så FSE herefter kan fortsætte leverance af data til opgaven. For den resterende andel af opgaver afventer de fleste projekter enten godkendelser eller data fra SDS/andre registre, før projektet kan afsluttes.

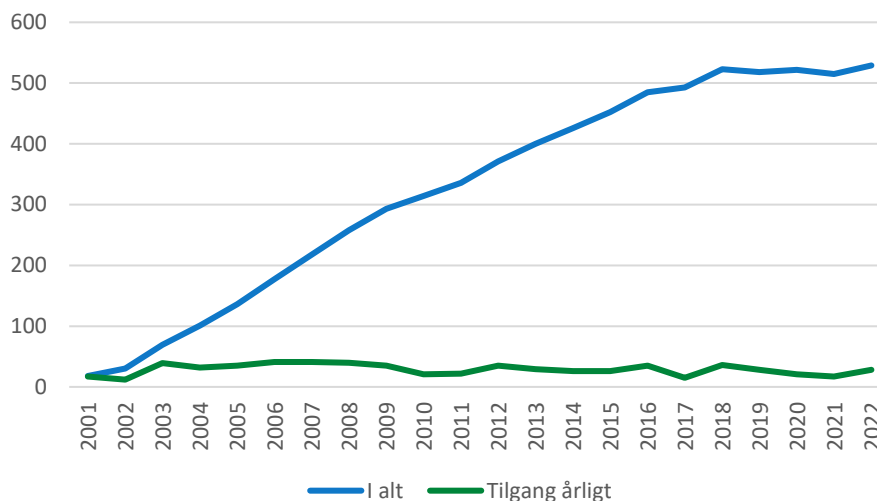
Den høje andel 'Andet' i 4. kvartal skyldes bl.a. omrokering af opgaver i FSE grundet personaleomsætning, hvor flere projekter er overdraget til anden kontaktperson, hvilket også har forøget travlheden på kontoret.

FSE har i 2022 haft fokus på at få afsluttet opgaver med en lang leveringstid ved at følge op på disse opgaver, og det afspejler sig primært ved den stigende andel af opgaver, der enten får data leveret, eller hvor opgaven igen bliver aktivt.

Autoriserede institutioner

Ved udgangen af 2022 havde Forskningservice **528 autoriserede institutioner**, hvoraf 28 nye institutioner blev autoriseret i årets løb. Tilgangen af nye autoriserede institutioner steg lidt i 2022 sammenlignet med tidligere år, jf. figur 2 nedenfor.

Figur 1. Udviklingen i antallet af aktive autoriserede institutioner

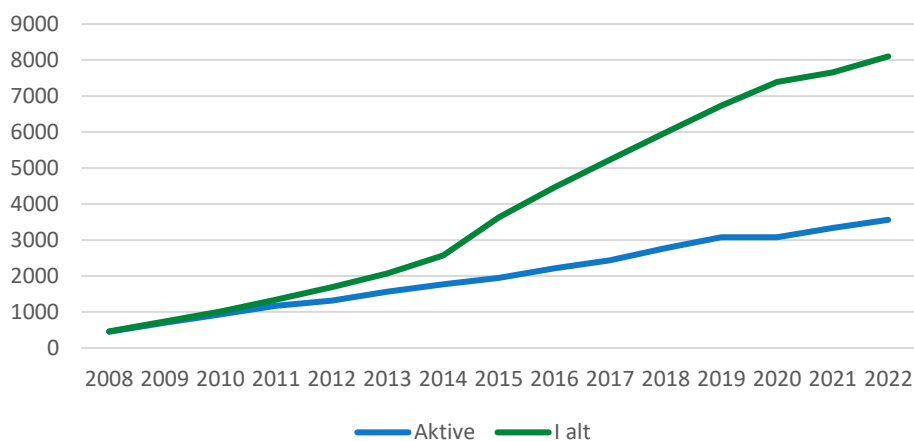
Størstedelen af institutionerne kommer fortsat fra offentlige miljøer. Andelen af autoriserede institutioner fordelte sig i 2022 på godt 82 pct. offentlige institutioner, som er de institutioner, der får andel i bevillingen fra KOR, samt de resterende lidt under 18 pct. på private institutioner. Denne fordeling er i øvrigt ret stabil over årene.

Brugere

I 2022 har havde Forskningservice godt 8.000 brugere, hvoraf **3665 brugere** aktivt arbejdede på ét eller flere projekter på forskermaskinen.

Der ses en fortsat stigning i antallet af brugere og aktive brugere. I 2020 så FSE dog et enkeltstående dyk i antallet af aktive brugere, der givetvis skyldtes miljøernes oprydning efter de fik adgang til FSE's administrationssystem, FSEBOA – forgængeren for Danmarks Datavindue.

Figur 2. Udvikling i antallet af brugere hos FSE

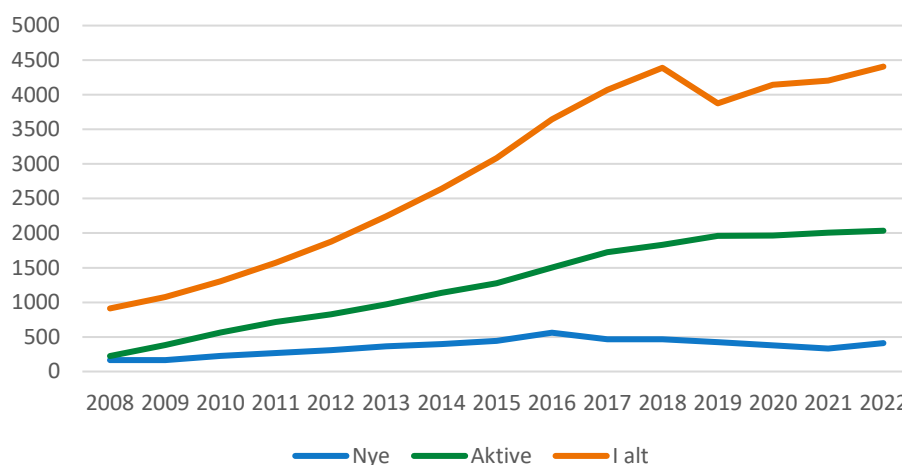
Projekter

Ved udgangen af 2022 var der godt 4.400 projekter oprettet under Forskningsservice, hvoraf **2035 var aktive projekter**, dvs. projekter, som brugerne har været logget på i løbet af året. Disse projekter er dels placeret på Danmarks Statistiks forskningsservere og dels på brugernes egne servere - de såkaldte 'hostede' servere.

Der blev i 2022 oprettet 411 nye projekter. **Faldet i nye projekter siden 2016 ser ud til at være vendt**, da antallet af nye projekter steg med 80 ift. 2021.

Figur 3 viser den årlige tilgang af nye projekter sammen med udviklingen i aktive projekter. Væksten i projekter fortsætter, og det skal inkluderes, at de ca. 2000 aktive projekter løbende efterspørger opdateringer eller udvidelser af data, samt overførsler af eksterne data, dvs. brugernes egne data.

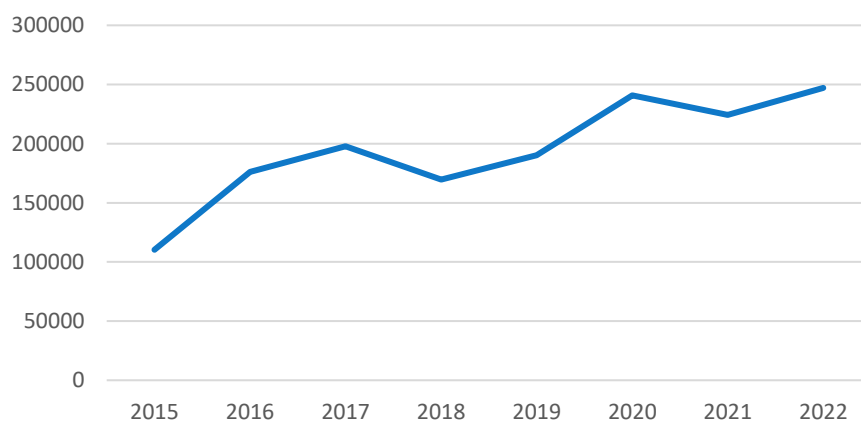
Figur 3. Udvikling i antal projekter hos FSE

Udvikling i brugernes hjemsendte filer

Brugerne høje aktivitet afspejler sig også i deres behov for at hjemsende resultater, figurer mv. Vi har opgjort udviklingen i brugernes hjemsendelser siden 2015, jf. figur 4. nedenfor.

Figur 4. Udvikling i antal hjemsendte filer fra forskerordningen

Af figuren ses, at væksten i aktive projekter også har betydet en markant vækst i brugernes hjemsendelser af resultater. I 2015 hjemsendte brugerne samlet 110.000 filer. I **2022 var dette tal mere end fordoblet til godt 250.000 filer.**

Brud på DSTs regler for datasikkerhed eller datafortrolighed

Der blev i **2022 lukket for adgangen for 1 forskningsmiljø** som følge af hjemsendelse af mikrodata, som er et markant fald i forhold til tidligere år, hvilket har givet anledning til yderligere opfølgning i processer og organisering af kontrollen.

Tabel 3. Nedlukkede forskningsmiljøer som følge af brud på datafortroligheden

År	2020	2021	2022
Nedlukninger	7	11	1
Nedlukkede forskningsmiljøer	7	9	1

Note. Hvis antallet af nedlukninger er større end nedlukkede forskningsmiljøer, så skyldes det at et forskningsmiljø er blevet nedlukket flere gange i løbet af året.

Nedenfor ses den historiske udvikling i antallet af nedlukninger, siden Danmarks Statistik i 2014 besluttede at stramme sikkerhedsreglerne i forbindelse med brud på datasikkerheden, samt en oversigt over de tiltag, som vi har iværksat, for at reducere antallet af databrud.

Tabel 4. Udvikling i antallet af nedlukkede institutioner og tiltag for at nedbringe databrud

Periode	Antal brud	Tiltag for at reducere brud
2014	24	
2015	19	Informationsmøder om datasikkerhed med institutionerne
2016	20	Seminar om datasikkerhed i DST
2017	17	Seminar om datasikkerhed i DST Nyt hjemsendelsessystem
2018	9	Seminar om datasikkerhed i DST
2019	5	Seminar om datasikkerhed i DST Hjemsendelsessystem version 2
2020	7	
2021	11	
2022	1	

I 2023 udvider FSE tiltagene for at reducere antallet af brud med en sikkerhedscertificering af brugerne. Certificeringen består i at brugerne skal besvare 10 tilfældige spørgsmål om datasikkerhed korrekt baseret på

indholdet i vores vejledning: Hjemsendelse af analyseresultater og sanktioner ved databrud. Certificeringen vil dermed sikre, at alle brugere bliver sat godt ind i datasikkerhedsreglerne, før de får adgang til data.

Derudover har det lave antal fundne brud i 2022 foranlediget Forskningsservice til at omstrukturere og genoplære i hjemsendelseskontrollen. Herved har SØRK indtil videre i 1. kvartal 2023 fundet fire brud ved hjemsendelse af mikrodata.